Mörbylånga kommun

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Detaljplan för fastighet Saxnäs 1:21

Dnr SBN 2023-676

Samråd

Beslutad av:	Miljö-och byggnadsnämnden
Beslutsdatum inkl. ev. §:	2026-09-17
Dokumentansvarig:	Liselotte Hagström
Dnr:	2023–676

Inledning

Undersökningens syfte är att göra en översiktlig bedömning om eventuella konsekvenser rörande miljö, hälsa eller hushållning av naturresurser vid genomförande av denna detaljplan. Undersökningen utgör underlag för beslut om det behöver eller inte behöver utföras en strategisk miljöbedömning för detaljplanen. I Miljöbalken kapitel 6 Miljöbedömningar 1 § framgår att syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Att undersöka om en betydande miljöpåverkan kan antas

5 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, om

1. frågan om betydande miljöpåverkan inte är avgjord i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 4 §, eller
2. planen, programmet eller ändringen inte omfattas av undantaget i 3 § andra stycket. Lag (2017:955).

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Beslut i frågan om miljöpåverkan

7 § Myndigheten eller kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.
Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Lag (2017:955).

Detaljplanens syfte & huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att bygga bostäder på del av fastigheten Saxnäs 1:21. Detaljplanen utgörs av två delområden, Norra (skogsområdet) respektive Södra området (gräsyta).

Samlad bedömning av planens miljöpåverkan

Planen bedöms **inte** medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap 6-7 §§ miljöbalken. Beslutet motiveras med följande ställningstaganden;

Norra området - Huvuddelen av naturvärdesobjekten 1-3 skyddas i plankartan med bestämmelsen Natur. I naturvärdesobjekt 1 finns två skyddsvärda tallar. Genomförandet av planen har viss inverkan på naturvärdena i objekt 1 genom att lokalgata skär det östra området samt att tomtmark berör en mindre del i öster men bedöms inte medföra någon betydande inverkan.
Södra området - Stenmur med trädrad samt två skyddsvärda träd i norra delen av planområdet skyddas i plankartan med bestämmelsen Natur. Genomförandet av planen bedöms inte medföra någon betydande inverkan på det Södra området.

Dagvattenutredning har utförts för Norra respektive Södra området. Utredningen för Norra området föreslår en fördröjningsyta (135 m^3) i sydvästra delen av området. Utredningen för Södra området föreslår svackdike och fördröjningsyta (76 m^3) i södra delen av området. Förslaget innebär att genomförandet av planen inte bedöms utgöra någon betydande inverkan på yt- eller grundvattenförekomsten och inte heller påverka möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för berörda vattenförekomster.

I stugområdet ca 100 meter öster om det Södra området finns en äldre hushållsdeponi med bedömning Liten risk (4), noterat i kommunens EBH-stöd, se figur 5. Genomförandet av detaljplanen bedöms inte utgöra någon risk för spridning av föroreningar.

En större gård med mjölkkor och ungdjur ligger ca 200-300 meter öster om planområdet. Genomförandet av detaljplanen bedöms inte påverka den djurhållande gårdens verksamhet och utveckling.

En trafikbullerutredning har utförts för detaljplanen. Av utredningen framgår att riktvärdet 60 dBA vid fasad erhålls. För det Norra området erhålls riktvärdet 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå med minst en uteplats mot lokalgata. Uteplats mot lokalgata säkerställs i plankartan med bestämmelsen *P3 uteplats placeras mot GATA1* på byggnadens bullerskyddande sida.
För det Södra området erhålls riktvärdet 60 dBA vid fasad. För uteplats erhålls riktvärdet 50 dBA ekvivalent ljudnivå men 70 dBA maximal ljudnivå överskrids (74 dBA) för den södra av tomterna. Andelen tung trafik bedöms dock understiga sex fordon per timme vilket innebär att riktvärdena erhålls utan att skyddsåtgärder vidtas.

Genomförandet av planen bedöms inte påverka den kända boplatsen L1959:7420. Om nya fynd påträffas ska arbetet avbrytas och anmälas enligt kulturminneslagen.

Alternativ lokalisering

Platsen har valts på grund av att områdena redan är planlagda och sökande önskar förtäta området. Ingen alternativ lokalisering har utretts.

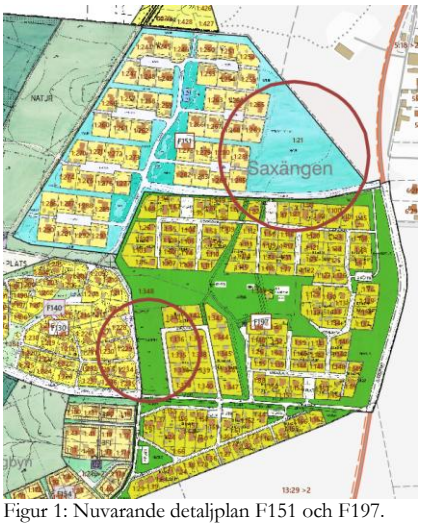

Ortofoto år 2025

Checklista

Sammanställningar		
Vid ”ja” på följande 3 frågor innebär planen alltid en betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning krävs.	**Ja**	**Nej**
Genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken?		x
Avser/anger planen, programmet eller ändringen förutsättningarna för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i 6 § miljöbedömningsförordningen eller bilagan till förordningen?		x
Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan? (Ställningstagande utifrån checklistan)		x

Bedömning	Positiv påverkan	Ingen eller liten negativ påverkan	Negativ påverkan	Betydande påverkan	Kommentar
Planer och program	PP	ILNP	NP	BP	Kommentar
Nationella planer		X			
Regionala planer		X			
Översiktsplanen			X		Området är inte utpekat som utvecklingsområde för bostadsändamål i översiktsplanen.
Planprogram		X			
Gällande detaljplan					Det norra området ligger inom detaljplan F151 med markanvändning allmän platsmark med bestämmelsen Natur. Av planbeskrivningen framgår att dagvatten ska hanteras via LOD. För rening och fördröjning av regnvatten ska dammar skapas inom naturmarksområden. Det södra området ligger inom detaljplan F197 med markanvändning allmän

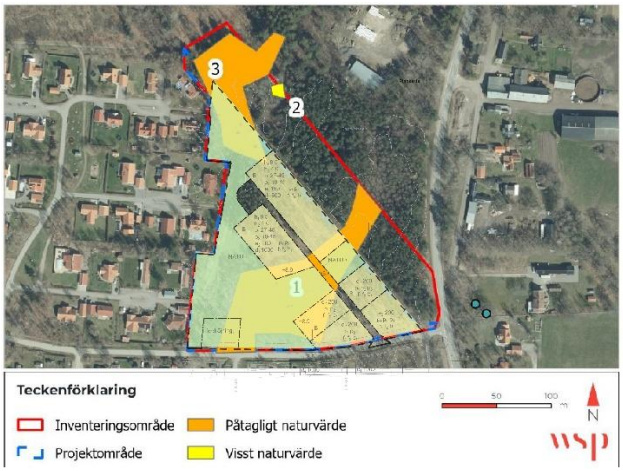
					platsmark med bestämmelsen Natur. Figur 1: Nuvarande detaljplan F151 och F197.
Andra planer och program					Norra området gränsar till detaljplanerna F95, 130, 140, 197 och 207. Södra området gränsar till detaljplanerna F47, 130, 140, 151 och 154.

Natur	PP	ILNP	NP	BP	Kommentar
Riksintresse för naturvård		X			
Natura 2000		X			
Naturreservat		X			
Nyckelbiotop/Biotopskydd		X			
Annan värdefull natur			X		En naturvärdesinventering (NVI) har utförts för det Norra området, se rapport daterad 2022-10-10 rev 2025-04-10. Tre naturvärdesobjekt har definierats. Objekt 1 bedöms till *Påtagligt naturvärde* med alsumpskog, klen ek och skogsdike. Inga naturvårdsarter har noterats. Objekt 2 bedöms till *Visst naturvärde*, sumpigt, död ved, lövskog, ligger utanför planområdet. Objekt 3 bedöms till *Påtagligt naturvärde* med grova träd med olika trädslag och ålder, ligger delvis inom planområdet.

Figur 2: Naturvärdesobjekt 1-3, blå linje är planområdet och röd linje inventerad yta.

Planens genomförande har inverkan på Objekt 1 genom att lokalgata skär det östra området samt att tomtmark berör en mindre del i öster, se figur 3.

Figur 3: Naturvärdesobjekt med plankarta, blå linje är planområdet och röd linje inventerad yta.

Ett grönstråk bevaras kring skogsdiket som överbyggs med en bro. Huvuddelen av naturvärdesobjekten 1-3 skyddas i plankartan med bestämmelsen Natur. Genomförandet av planen har viss inverkan på naturvärdena i objekt 1 men bedöms inte medföra någon betydande inverkan.

I det Södra området finns en rad med ekar i områdets västra kant samt en stenmur. I norr finns två skogsekar som är med i länsstyrelsens inventering av skyddsvärda Träd, se figur 4. Stenmur med trädrad samt norra området av planen skyddas i plankartan med bestämmelsen Natur. Genomförandet av planen bedöms inte medföra någon betydande inverkan på det Södra området.

					 Figur 4: gröna punkter är skyddsvärda skogsekar (lst).
Rödlistade/Skyddade arter					Inom inventeringsområdet i Norra området finns rapporterade fynd i artportalen av ekoxe. Ekoxen är fridlyst med bedömning livskraftig (NE) i rödlistan. Ekoxen är vanligt förekommande i ekskogsområden på Öland. Inom Norra området i inventeringsområdet finns 15 st skyddsvärda träd, 14 är grova tallar och en ek. Av dessa återfinns två tallar i norra delen av planområdet. Dessa två skyddas i plankartan med bestämmelsen Natur. I Södra området finns två skyddsvärda träd och en trädrad som skyddas i plankartan med bestämmelsen Natur. Genomförandet av detaljplanen bedöms inte innebära någon betydande inverkan på rödlistade arter eller skyddsvärda träd.
Ekossystemtjänster			X		Naturmarken utgör yta som ekosystemtjänst (dagvatten, grönyta för biologisk mångfald, lekyta). Huvuddelen av ytan skyddas i plankartan med bestämmelsen Natur.

Vatten	PP	ILNP	NP	BP	Kommentar
Grundvattenförekomst					Området ligger inom grundvattenförekomst Mörbylånga – Borgholm SE628596-154217. Förekomsten har otillfredställande kvalitativ och kvantitativ status och bedöms riskera att inte uppnå god status till 2027. Riskfaktorer är klorid och risk för vattenbrist, ofta är grundvattentillgången begränsad sommartid på Öland.
Ytvattenförekomst					Planområdet har ytvattenförekomsten Ö s Kalmarsunds kustvatten SE562000-162271 som recipient. Förekomsten har statusklassning måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Bedömning måttligt god ekologisk status beror av att vattenförekomsten har problem med

					övergödning. Bedömning ej god kemisk status beror av att förekomsten inte bedöms uppnå god status med avseende på bromerade difenyletrar (PBDE) och kvicksilver (Hg).
Havsnivåhöjning		X			Planområdet har en topografi som varierar mellan + 6-10 möh vilket innebär att en framtida havsnivåhöjning inte bedöms inverka på området.
Vattenskyddsområde		X			
Strandskydd		X			Området ligger ca 600 meter öster om strandlinjen
Vattenverksamhet		X			I Norra området finns ett skogsdike där planförslaget innebär att en bro ska leda trafiken från Barrvägen norr ut. Bron har hanterats av länsstyrelsen med bedömningen att det inte är vattenverksamhet, dnr 202-2025. Foto 1:skogsdike i Norra planområdet.
Dagvattenhantering			X		Det Norra området tar idag emot en stor mängd dagvatten från området öster om väg 958. Under nederbördsrika vinterhalvår är det ofta mycket blött, se foto 1. Det kan även avläsas på den alsumpskog som finns i söder. Norr om skogsdiket som löper från nordost till sydväst, är det torrare. Enligt SGU´s översiktliga jordartskarta bedöms området bestå av sandig morän och svallsediment/grus. Området ingår inte i något dikningsföretag. Dagvattenutredning har utförts för Norra

					respektive Södra området. Utredningen för Norra området föreslår en fördröjningsyta (135 m^3) i sydvästra delen av området. Utredningen för Södra området föreslår svackdike och fördröjningsyta (76 m^3) i södra delen av området.
Översvämning			X		Under nederbördsrika vinterhalvår är det ofta mycket blött i delar av det Norra område, se foto 2. Området är knutet till naturvärdesobjekt 1 i Naturvärdesinventeringen. Foto 2 tidig vår i Norra området (södra delen).
Miljökvalitetsnorm					För detaljplanen har en dagvattenutredning med skyfallsanalys och föroreningsbelastning utförts med åtgärdsförslag med försdröjningsytor. Förslaget innebär att genomförandet av planen inte bedöms utgöra någon betydande inverkan på yt- eller grundvattenförekomsten och inte heller påverka möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för berörda vattenförekomster.

Luft	PP	ILNP	NP	BP	Kommentar
Utsläpp		X			
Lukt		X			
Miljökvalitetsnorm		X			

Mark	PP	ILNP	NP	BP	Kommentar
Förorenad mark		X			I stugområdet ca 100 meter öster om det Södra området finns en äldre hushållsdeponi med bedömning Liten risk (4), noterat i kommunens EBH-stöd, se figur 5. Genomförande bedöms inte utgöra någon risk för

					spridning av föroreningar. Det Södra området har inte tidigare varit exploaterat utan har brukats som åker/ betesmark under 60-70-talet enligt historiskt kartmaterial. Det Norra området har brukats som skog/ betesmark under motsvarande period. Tillika i den ekonomiska kartan från 1942. Figur 5: Äldre hushållsdeponi klass 4 i EBH-stödet (lst).
Radon i mark		X			Området ligger inom sk lågrisk radonområde.
Skred, ras, erosion		X			
Jordbruk			X		En större gård med mjölkkor och ungdjur ligger ca 200-300 meter öster om planområdet. Väg 958 löper mellan planförslaget och djurhållningen. Djurhållaren äger mark norr om det Norra området som nyttjas för maskiner och hantering av material till gården. Genomförandet av detaljplanen bedöms inte påverka den djurhållande gårdens verksamhet och utveckling.
Skogsbruk		X			Inga kända fynd hos Skogsstyrelsen
Riksintresse för värdefulla ämnen och material		X			

Infrastruktur	PP	ILNP	NP	BP	Kommentar
Transporter		X			
Riksintresse kommunikationer		X			
Riksintresse yrkesfiske		X			
Övriga kommunikationer		X			
Avfall		X			

Vatten- och avlopp		X			Verksamhetsområde finns för kommunalt vatten- och avlopp i området.
Energi och uppvärmning		X			
Säkerhet	**PP**	**ILNP**	**NP**	**BP**	**Kommentar**
Trafik			X		I det Norra området kan trafikflödet öka med 36 fordonsrörelser per dygn. I det Södra området kan trafikflödet öka med 16 fordonsrörelser.
Buller			X		En trafikbullerutredning har utförts, PM Trafikbuller, Saxnäs 1:21. Det Norra området påverkas främst av vägtrafikbuller från väg 958 och har beräknats för sommartrafik med prognosår 2045. Trafikdata redovisas i planbeskrivningen. Av utredningen framgår att riktvärdet 60 dBA erhålls vid fasad. Riktvärdet 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå erhålls med minst en uteplats mot lokalgata. Uteplats mot lokalgata säkerställs i plankartan med bestämmelsen P3 *uteplats placeras mot $GATA_1$ på byggnadens bullerskyddande sida*. I det Södra området finns inga trafikflödesuppgifter, hastigheten är 30 km/h. Södra Saxnäsvägen leder ner till campingen vilket innebär en viss ökning av flödet under sommarmånaderna. För det Södra området erhålls riktvärdet 60 dBA vid fasad. För uteplats erhålls riktvärdet 50 dBA ekvivalent ljudnivå men 70 dBA maximal ljudnivå överskrids (74 dBA) för den södra av tomterna. Andelen tung trafik bedöms dock understiga sex fordon per timme vilket innebär att riktvärdena erhålls utan att skyddsåtgärder vidtas.
Farligt gods/ explosionsrisk		X			

Människa, hälsa- och service	PP	ILNP	NP	BP	Kommentar
Tyst ostörd miljö		X			
Ljus		X			
Trygghet och oro		X			
Grönstruktur			X		Det Norra området ingår i ett mindre skogsområde som delvis avverkades på främst barrträd för ca 5-10 år sedan. Idag står lövträden kvar med ett uppväxande buskskikt och större barrträd i norr. Det Södra området ingår idag i ett öppet naturstråk med stenmur och träd i väster och ett större sammanhängande grönstråk i norr från väster till öster. På 40-50-talet var markanvändningen åker/ betesmark. Figur 6: Sammanhängande grönstråk från öster till väster.
Elektromagnetiska fält		X			
Offentlig och kommersiell service		X			
Arbetstillfällen		X			
Jämställdhet		X			
Tillgänglighet		X			
Barnperspektiv			X		I det Norra området minskar den allmänna platsen Natur i och med förslaget. Lekytan med kullen och naturområdet i söder bevaras och skyddas i plankartan med bestämmelsen Natur. I Södra området minskar den totala ytan allmän platsmark. En grönyta sparas utmed Rödingevägen som inkluderar befintlig trädrad och i norr mot skogsområdet, ytorna skyddas i plankartan med bestämmelsen Natur.

Rekreation	PP	ILNP	NP	BP	Kommentar
Riksintresse friluftsliv 3 kap 6 §		X			
Fiske- och jaktmarker		X			
Rekreations- och friluftsområden			X		Båda områdena är idag tillgängliga för lek och spontanidrott.

Vandring- och cykelleder		X			

Kulturmiljö orts- och landskapsbild	PP	ILNP	NP	BP	Kommentar
Riksintresse för kulturmiljö		X			
Fornminne		X			Väster om det Norra området fanns en boplats L1959:7420 Boplats noterad i Fornsök hos Riksantikvarieämbetet. Området ingår i detaljplanen F151. Genomförandet av planen bedöms inte påverka den kända boplatsen L1959:7420. Om nya fynd påträffas ska arbetet avbrytas och anmälas enligt kulturminneslagen.
Byggnadsminne		X			
Annan värdefull kulturhistorisk miljö		X			
Annan värdefull byggnad		X			
Ortsbild		X			
Landskapsbild		X			

Övriga riksintressen	PP	ILNP	NP	BP	Kommentar
Riksintresse 4 kap 1-2 §		X			Öland är som helhet av riksintresse för turism och det rörliga friluftslivet.
Riksintresse för obruten kust 4 kap 3 §		X			Öland är som helhet av riksintresse för obruten kust.
Försvar		X			
Gruvnäring		X			

Behöver ytterligare utredningar/analyser genomföras?

	Ja	Nej	Motivering
Trafikutredning (bil, cykel, gång, parkering)		x	
Vatten- och avloppsutredning	x		
Dagvattenutredning/ skyfallsanalys		x	Utredning har utförts för båda områdena
Bullerutredning		x	Utredning PM Trafikbuller, Saxnäs 1:21 har utförts för Norra området

Geoteknisk utredning	x		Geoteknisk utredning behövs före anläggande av fördröjningsdammar och dikesövergång
Naturvärdesinventering		x	NVI har utförts 2022-10-10 rev. 2025-04-10 för Norra området
Inmätning stora träd/ stenmurar		x	Skyddsvärda träd skyddas i plankartan med bestämmelsen *Natur*
Arkeologisk undersökning		x	
Byggnadsinventering		x	
Miljöinventering		x	
Flyghinderanalys		x	
Fastighetsbestämning eller utredning av gemensamhetsanläggning, servitut, samfälligheter etc.	x		
Teknisk försörjning (el, tele, bredband och uppvärmning)		x	
Gestaltningsprogram		x	
Solstudie		x	
Miljöteknisk markundersökning av föroreningar		x	
Riskutredning (farligt gods, industri etc)		x	
Kulturmiljöutredning		x	
Miljökonsekvens-beskrivning (MKB)		x	

Referenser

”Översiktsplan 2014” (Mörbylånga kommun 2015)
”Registerblad Områden av riksintresse för Kulturmiljö i Kalmar län”
”Kartverktyg Geosecma GIS” (Mörbylånga 2022)
”Översiktlig markradonundersökning i Mörbylånga kommun”
”Fornsök” (Riksantikvarieämbetet 2022)
”Artportalen”, SLU Artdatabanken
”Dagvatten- och skyfallsplan” (Mörbylånga kommun 2023)
”Potentiellt förorenade områden EBH-stöd (lst)”